

Välfärdsområdesstyrelsen 04.12.2024

Givande av utlåtande om regeringens proposition med förslag till lagstiftning om genomförande av förordningen om artificiell intelligens

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Kuukka Tommi
Kojo-Pulkkinen Anna
Sanmark Johan

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon työ- ja elinkeinoministeriölle.

Behandling

Beslut

Redogörelse

EU:n tekoälyasetuksen tarkoituksena on varmistaa, että EU:n alueella markkinoille tuotavat ja käyttöönotettavat tekoälyjärjestelmät eivät vaaranna ihmisten terveyttä, turvallisuutta tai perusoikeuksia. Asetuksessa säädellään tekoälyjärjestelmiä niiden aiheuttamien riskien perusteella. Erittäin haitalliset tekoälyn käyttötavat kielletään ja tietyille korkeariskiseksi luokiteltaville tekoälyjärjestelmille asetetaan tiukennettuja vaatimuksia.

Tekoälyasetus astui voimaan 1.8.2024, ja sen soveltaminen alkaa vaiheittain. Asetus on lähtökohtaisesti suoraan sovellettava EU:n jäsenvaltioissa, mutta edellyttää myös täydentävää kansallista lainsäädäntöä. Jäsenvaltioiden on 2.8.2025 mennessä nimettävä asetuksen tarkoituksia varten kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ja säädettävä asetuksen rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista.

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut keväällä 2024 työryhmän valmistelemaan EU:n tekoälyasetuksen kansallista toimeenpanoa. Valmistelun pohjalta TEM on julkaissut lausuntopalveluun luonnoksen hallituksen esitykseksi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi VN/17593/2024 ja pyytää hyvinvointialueen lausuntoa 4.12.2024 mennessä.

Hyvinvointialueen lausunnon keskeinen sisältö:

Hyvinvointialue katsoo, ettei lähtökohtaisesti kansallisen sääntelyn tule olla tiukempaa kuin mitä se on EU-tasolla. Lisäksi tulisi varmistaa, miten huolehditaan siitä, että kansallisella viranomaisella ja EU-viranomaisella on yhteneväiset tulkinnat tekoälyasetuksen osalta.

Hyvinvointialue kannattaa esitysluonnoksen mukaista hajautettua mallia kansallisen tekoälyasetuksen valvonnassa, mutta esittää, että viranomaisten toimivaltaa selkeytettäisiin. Lisäksi eri viranomaiset tulisi

velvoittaa yhteistyöhön keskenään erityisesti tekoälyasetuksen tulkintojen yhteneväisyyden varmistamiseksi.

Hyvinvointialue esittää, että valvovien viranomaisten tehtäviin tulisi selkeästi kirjata velvoite tukea, ohjeistaa ja neuvoa tekoälyn käyttöönottajia asetuksen mukaisesta toiminnasta.

Hyvinvointialue toivoo, että palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuutta sekä vaatimusten mukaisuuden arviointia koskevia kirjauksia selkeytettäisiin. Näin siltä, että ilmoitus tulisi tehdä kahdelle eri viranomaiselle, tai että kahden eri viranomaisen tulisi arvioida vaatimusten mukaisuus.

Hyvinvointialue esittää, että mikäli tekoälyasetus aiheuttaa hyvinvointialueille lisäkustannuksia, tulisi nämä huomioida hyvinvointialueiden rahoituksessa.

Hyvinvointialue kannattaa esityksessä esitettyä käytäntöä, jonka mukaan mahdolliset seuraamusmaksut eivät koskisi julkista sektoria. Tämä käytäntö on yhteneväinen tietosuoja-asetuksen seuraamusmaksu-käytäntöjen osalta sekä perustuslakivaliokunnan asetuksesta antaman lausunnon mukainen.

Hyvinvointialue haluaa nostaa esille, että tällä hetkellä lainsäädännön sirpaleisuus (mm. tekoälyasetus, tietosuoja-asetus, toisiolaki, lääkinnällisiä laitteita koskeva lainsäädäntö) viivästyttää ja hankaloittaa tekoälysovellusten ja muiden innovatiivisten ratkaisujen käyttöönottoa. Sirpaleisesta lainsäädännöstä tulisi päästä yhteneväiseen lainsäädäntöön erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon osalta.

Koko lausunto esitelty liitteessä.

Toimivalta

Hallintosäännön 42 §:n kohdan 24 mukaan aluehallituksen tehtävänä on päättää lausuntojen antamisesta koko hyvinvointialuetta koskevissa merkittävissä asioissa.

Bilaga

- 1 Ehdotus lausunnoksi työ- ja elinkeinoministeriölle hallituksen esityksestä tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Tilläggsmaterial

- Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria

